gemeente
Zuidplas

Gemeente Zuidplas
College van Burgemeester en Wethouders
Raadhuisplein 1
2914KM NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

verzenddatum
13-03-2024

ons kenmerk
U24.002362

cluster
Griffie

onderwerp
Reactie op presentatie Beeldvorming GR Sociaal Domein van gemeenteraad Zuidplas

uw kenmerk

behandeld door
M.L. Engelsman

Bijlage

telefoon
0180-330300

Geachte collegeleden,

Op 31 januari heeft u door KokxdeVoogd een presentatie laten geven over de uitgangspunten voor de oprichting van de gemeenschappelijke regeling in Midden Holland voor het sociaal domein. Hiervoor onze dank.

Namens de gemeenteraad Zuidplas, nemen wij graag met deze reactie het initiatief om onze visie op de door ons gewenste governance kenbaar te maken. De gemeenteraad gaat daarbij uit van een andere keuze voor een openbaar lichaam dan een collegeregeling. In deze reactie gaan we daarom niet in op diverse uitgangspunten in de presentatie die daaraan gerelateerd zijn - wat niet betekent dat wij het daarmee volledig eens zijn. Voor de volledigheid willen wij hier wel noemen dat tijdens de presentatie alleen de opties collegeregeling en raadsregeling zijn genoemd. De Wet GR laat echter ook mogelijkheden open voor een Bedrijfsvoerings GR of een Gemengde Regeling (met raadsleden èn collegeleden in het bestuur). We lichten onze ideeën over de governance van de nieuwe GR hierna nader toe.

Openbaar lichaam met Raadsregeling
Een grote meerderheid van de raad van Zuidplas is van mening dat een Raadsregeling de betrokkenheid en de gewenste invloed van de Raden daadwerkelijk substantieel zullen vergroten. De partijen die geen uitgesproken voorstander zijn, zijn overigens geen tegenstanders en zullen hun steun daaraan niet willen ontzeggen. Voor wat betreft de samenstelling van het Algemeen Bestuur binnen de Raadsregeling denken wij aan 1 raadslid uit de coalitie en 1 raadslid uit de oppositie per gemeente.

Onze belangrijkste motieven voor een Raadsregeling zijn:

- Sterkere invloed: Zo kunnen we zowel de gemeentelijke belangen als de gemeenschappelijke regiobelangen optimaal dienen en vergroten we de democratische legitimiteit van GR.
- Directere betrokkenheid: De werkelijke behoeften van inwoners kunnen op deze wijze meer rechtstreeks worden vervuld, waarmee ook meer zicht en grip op kwaliteit ontstaat. Zeker als we ook efficiënt gebruik gaan maken van een regionale Adviesraad Sociaal Domein, samen te stellen uit de lokale Adviesraden.
- We willen meer grip krijgen op de grote financiële belangen (ca. €120 miljoen voor de gehele regio) in relatie tot de maatschappelijke impact. Zo kunnen we zelf gevolg geven aan onze raadsmotie van november 2023 (nr. 2023M092) inzake mogelijke bezuinigingen op gemeenschappelijke regelingen, bijvoorbeeld door een zero based budgetting methode voor te schrijven – hiertoe hebben wij overigens via een andere motie in november 2023 (nr. 2023M103) opgeroepen. Zo worden bestuurlijke keuzes transparanter en verzeilen we niet in 'pilots' die zonder grondige evaluatie tot standaardproducten uitgroeien.

Wij realiseren ons dat een bestuurlijke rol substantieel veel meer tijd, werk en verdieping in de materie vergt. Niettemin zijn wij van mening dat de omvang van de almaar groeiende kosten rechtvaardigt dat wij als raad zelf een grotere verantwoordelijkheid op ons te nemen nu de herziene Wet op de gemeenschappelijke regelingen daartoe weloverwogen de mogelijkheden biedt. Hoewel een Collegeregeling de raad van de dualistische bevoegdheden voorziet van controle en toezicht, is het bij veel gemeenschappelijke regelingen naar onze ervaring nauwelijks mogelijk om het beleid te beïnvloeden. De raad houdt wel zijn bespiegelingen maar veelal achteraf en er valt dan weinig meer bij te sturen. Wij verkiezen om die reden nu dat het wettelijk kàn, een positie aan de voorkant. Wij zijn ons er overigens wel van bewust dat ook een bestuur dat alleen uit raadsleden bestaat verantwoording moet afleggen aan de lokale raden.

Periodieke evaluatie van de gekozen bestuurlijke structuur

Wij zijn voornemens om de gekozen bestuurlijke structuur van de GR – in dit geval de Raadsregeling - aan het einde van elke raadsperiode te evalueren (voor het eerst einde 2025).

Verder uitwerken van de Raadsregeling governance

Wij willen op korte termijn nagaan hoe onze collega's in de andere gemeenteraden aankijken tegen onze visie en de daarop gebaseerde voorkeur voor een Raadsregeling. Als ook daar een meerderheid hier positief over denkt dan zijn wij van plan om in goed onderling overleg met de raden van de regiogemeenten de governance hiervoor verder uit te werken. We willen dan (in de hoedanigheid van toekomstige bestuurders) zelf sturing geven aan het proces van totstandkoming van de nieuwe GR. Daarbij maken we graag gebruik van de diensten van de huidige ambtelijke werkgroep SD van de regio die onder leiding staat van een extern bureau. Belangrijk onderdeel van de nog te ontwikkelen governance is de vormgeving van de relatie van het Algemeen Bestuur met de verschillende raden. Te denken valt aan zaken als de advisering aan het AB door de lokale raden en de terugkoppeling/verantwoording door het AB aan de raden. Ook andere relaties zoals met de colleges en de ambtelijke organisaties zijn onderwerpen van verdere uitwerking.

Tot slot willen wij in de verdere uitwerking een evaluatieplan opnemen waarmee we monitoren in hoeverre deze Raadsregeling het effect sorteert dat we voor ogen hadden, namelijk meer directe betrokkenheid en daarmee sterkere invloed en grotere kwaliteit van zorg en ondersteuning voor inwoners. Met als doel hier samen van te leren en eventuele verbeteringen toe te passen. We beogen een continu proces van leren en verbeteren en een brede evaluatie aan het einde van iedere raadsperiode.

Toezicht op inkoop
Wij zijn van mening dat de sleutel tot de grote financiële belangen bij de Inkoop ligt. In de inleiding van de presentatie op slide 4 staat dat de regionale taak in essentie beleid, uitvoering en toezicht betreft. Bij de toezichtstaak staat beschreven dat het toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid is gericht. Wij zijn van mening dat in het reguliere toezicht ook aandacht moet zijn voor doelmatigheid en doeltreffendheid en daarmee op de kosten.

Wij willen er ook op aandringen om de toezichthoudende taak die in het voorstel bij de uitvoeringsorganisatie van de GR is belegd, buiten de GR te plaatsen om onpartijdigheid van de toezichthoudende functie te verzekeren. Aangezien zowel de inkooporganisatie van de GR als de zorgaanbieders beiden contractpartijen zijn en als het ware veroordeeld zijn tot elkaar, achten wij een toezichthoudende taak vanuit de inkooporganisatie niet voldoende objectief. Zo wordt bijvoorbeeld een deel van het toezicht op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) waarvoor het samenwerkingsverband RWO de inkoopcontracten voor de regio aangaat door de GR Hecht uitgevoerd. Voor de jeugdzorg waarvoor het samenwerkingsverband RWO de inkoop verzorgt, wordt het toezicht op de uitvoering echter door RWO zelf uitgevoerd. Het zou beter zijn om naar analogie van het toezicht op de Wmo het toezicht op de uitvoering van de jeugdzorg eveneens onafhankelijk te positioneren.

Toetreding tot de GR
Op slide 9 van de presentatie heeft u als vijfde uitgangspunt voorgesteld: “Er wordt binnen de regeling mogelijk gemaakt dat er kan worden samengewerkt met andere gemeenten en aan de voorkant zijn heldere toe- en uittredingsafspraken vastgesteld”. Wij willen de suggestie doen om toetreding in de jaren 2025 en 2026 nog niet toe te staan om de organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling ruimte te geven om orde op zaken te krijgen in de nieuwe situatie.

Financiering ondersteuning
De nieuwe Wet GR spreekt over een “gepaste” vergoeding voor raadsleden die deelnemen in een Raadsregeling. Wij willen de colleges vragen om in de begroting een budget op te nemen voor deze gepaste vergoeding en voor een gemeenschappelijke griffieondersteuning. De kosten per gemeente kunnen beperkt blijven omdat die naar rato van de inwonersaantallen per gemeente gedragen kunnen worden.

Betrokkenheid cliënten en inwoners
De gemeenteraad stelt zich voor dat de Regionale adviesraad Sociaal Domein periodiek afstemming organiseert met de lokale Advies- en cliëntraden. Ook dit is dan een taak voor de beoogde regionale griffieondersteuning.

gemeente
Zuidplas

onderwerp
Reactie op presentatie Beeldvorming GR Sociaal Domein van gemeenteraad Zuidplas

ons kenmerk
U24.002362

Verzoek
Wij verzoeken u als college om de standpunten van de gemeenteraad van Zuidplas in te brengen bij het BOSD voor de op te stellen Gemeenschappelijke regeling voor het Sociaal Domein.

Met vriendelijke groet,

Namens de gemeenteraad van de gemeente Zuidplas,

M.L. Engelsman
Griffier

J.F. Weber
Voorzitter

Postadres Postbus 100, 2910 AC Nieuwerkerk aan den IJssel **T** 0180 330300 **F** 0180 330329 **E** gemeente@zuidplas.nl **www.zuidplas.nl**
Locatie Gemeentehuis Raadhuisplein 1, 2914 KM Nieuwerkerk aan den IJssel